

Miljøminister Connie Hedegaard
Miljøministeriet
Højbro Plads 2
1200 København K
Sendt på mail: mim@mim.dk

GREENPEACE

København den 19. marts 2007

Cc: Minister for familie- og forbrugeranliggender Carina Christensen
Fødevareminister Hans Christian Schmidt
Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Miljø og Planlægningsudvalget
Europaudvalget

Vedrørende annullering af markedsføringsgodkendelse for GMO-majs MON863

Kære Connie Hedegaard

Se venligst vedhæftede videnskabelige artikel Seralini, G-E, Cellier, D. & Spiroux de Vendomois, J. 2007. *New analysis of a rat feeding study with a genetically modified maize reveals signs of hepatorenal toxicity.* Archives of Environmental Contamination and Toxicology DOI: 10.1007/s00244-006-0149-5.

Som det fremgår konkluderer Seralini et al. at Monsanto's EU godkendte GMO-majs, MON863, ikke er et sikkert produkt. Der er derfor behov for straks at tage udsætningsdirektivets beskyttelses klausul (artikel 23) i anvendelse så MON863 trækkes tilbage fra markedet.

Det er helt uacceptabelt at en GMO-afgrøde, overhovedet kan nå frem til politisk afgørelse, når der er så tydelige tegn på alvorlige sundheds problemer. Det vidner om at der er alvorlige huller i EU's sikkerhedskontrol med GMO. Ved GMO-drøftelsen på rådsmødet 9. marts 2006 pointerede du selv at der ikke må herske tvivl om sikkerheden af de GMO der godkendes. Helt grundlæggende er det komplet uacceptabelt hvis de cornflakes man spiser til morgenmad skulle kunne resultere i giftvirkning i lever og nyrer. Lidt mere politisk abstrakt så betyder det, at der hersker tvivl om sikkerheden af et godkendt produkt – hvad der unægtelig gør nu – at forbrugerne ikke kan have tillid til myndighedernes fødevarekontrol.

Det er derfor vigtigt at Danmark reagerer resolut m.h.t. at inddrage markedsføringsgodkendelsen for MON863, både af hensyn til det åbenlyse urimelige i at denne afgrøde er blevet tilladt på markedet, og af hensyn til at genvinde tilliden til myndighedernes sikkerhedskontrol med GMO. For at lykkes med sidstnævnte er det endvidere nødvendigt med tilbunds gående reform af hvordan risikovurderingen af GMO'er foregår i praksis.

Danmark bør resolut gøre brug af beskyttelsesklausulen, direktivets art 23, som er indført præcis med henblik på en situation som denne. Ved at agere resolut skaber det endvidere gode vilkår for at rent faktisk at gennemføre de mange forslag til forbedringer af risikovurderingen. Også de forslag du selv og dine europæiske kollegaer fremførte under GMO-drøftelsen 9. marts 2006, blandt andet stillede flere lande krav om risikovurderingen ikke alene må bygge på ansøgerens egen forskning.

Det er også af anden grund absolut berettiget at Danmark nu selv træffer afgørelse mht. MON863 og ikke passivt afventer udspil fra Kommissionen. Som bekendt stemte Danmark i juni 2005 imod godkendelsen af MON863 sammen med et flertal i rådet. Derfor burde Kommissionen aldrig havde godkendt MON863. Kommissionen har i en erklæring fra 1999 lovet at den i følsomme sager ikke ville gå imod en fremherskende holdning i rådet. Du har selv flere gange mindet Kommissionen om at flere GMO

godkendelser er gennemført i strid med denne aftale. Kommissionen har hidtil valgt at overhøre disse henvendelser.

"Kommissionen bør stå ved den politiske erklæring fra 1999. I de generelle komitologi-drøftelser har Danmark derfor foreslået at reglerne ændres, så Kommissionen – når det gælder områder der berører beskyttelsesniveauet for menneskers, dyrs eller planters sundhed og sikkerhed – ikke skal kunne vedtage forslag når et flertal af medlemslande er imod." (fra din tale på rådsmødet 9. marts 2006)

Greenpeace mener at den videre behandling af MON863 må varetages af andre personer end de der hidtil har stået for den "kritiske gennemgang".

I svar til S 3476-3479, fortæller Minister for familie- og forbrugeranliggender Carina Christensen, at man har bedt fødevarainstituttet under DTU, (tidligere DFVF) om at vurdere artiklen. Det vil sige at man reelt har bedt de samme DFVF/fødevarainstitut eksperter om at vurdere deres egen indsats. Det er nok ikke rimeligt at forvente at DFVF skulle kunne nå anden konklusion end at deres opprindelige vurdering holder.

På baggrund af den vedhæftede artikel må det konkluderes at også den danske risikovurdering af MON863 har været for overfladisk. Seralini et al. påpeger dels, at Monsanto's statistiske beregninger bygger på en række metodiske fejl. Fejl der ledte Monsanto til uberettiget at ignorere de mange afvigelser som usammenhængende.

Monsanto's metodiske fejl burde have været opdaget i den danske risikovurdering. En af de observationer CRIIGEN gjorde straks efter at have fået adgang til dataen er at Monsanto's statistiske afdeling benyttede parametrisk test. Hvilket Kirsten Kyvik, leder af Institut for regional sundhedsforskning ved Syddansk Universitet og medlem af Udvalget Vedrørende Videnskabelig Uredelighed, overfor Berlingske bekræfter er en klar fejl:

"For eksempel siger CRII-GEN, at der anvendt en såkaldt parametrisk test på meget små grupper á ti. Det er ikke en korrekt statistisk test at bruge. Og jeg kan sige, at det er noget af det første, vi her i Danmark lærer vores Ph.d. studerende, når de kommer på statistikkurser".

<http://www.business.dk/brancher/foedevarer/artikel:aid=2031864>

Greenpeace må formode at DFVF med en smule kritisk evaluering af Monsanto materialet ville kunne have gjort de samme iagttagelser.

Greenpeace har bemærket DMUs respons til de yderligere informationer om rotteforsøgene myndighederne modtog i september 2004. I modsætning til DFVF bemærker DMU, at selvom rapporterne fra fodringsforsøget (udarbejdet af Monsanto) hævder at der ikke er toksiske effekter på rotterne, så viser datamaterialet (udført af uafhængigt laboratorium) så mange afvigelser hos rotterne, at DMU vurderer at:

"Det ser derfor ud til at der kan være en betydelig usikkerhed i tolkningen af de toksikologiske forsøgsresultater" (brev fra DMU til SNS 17. sep 2004, J.nr 141/201-0001, Ref. GK/lbb). Men DMU bemærker at toksikologi ikke hører under DMUs fagområde, og henviser derfor til DFVF for en nærmere vurdering af datamaterialet. DFVF syntes derimod slet ikke at have bemærket uoverensstemmelsen mellem rapporter og data.

MON863 rotteforsøgene var igen på dagsordenen til et EU rådsmøde i maj 2005. Fødevarerministeriet og forbrugerministeriet bad derfor igen DFVF om oplysninger om rotteforsøgene og om en eventuel sundhedsrisiko. Hvortil DFVF i en mail fra Folmer Eriksen den 25. maj 2005 svarer at *"der ikke er forskel på rotter der havde fået GMO-majs versus rotter der har fået konventionel majs"*. På trods af den direkte forespørgsel får departementet ikke meget at vide om de besynderligt mange statistisk signifikante afvigelser.

Dagen efter spørger ministeriet videre til rotteforsøgene. 26. maj 2005 bedes DFVF vurdere om ikke det er et problem at det er ansøgeren selv der udfører de videnskabelige undersøgelser som ligger til grund for GMO-godkendelser. Italien havde til det forestående rådsmøde spurgt om ikke de videnskabelige undersøgelser burde udføres af uafhængige forskningsinstitutioner. DFVF svarer (via mail fra Folmer Eriksen) svarer at ”...*det er ikke rigtigt at hævde at det er Monsanto selv der har udført dyreforsøget*”. DFVF nævner derimod ikke et ord om at det er Monsanto's egen statistiske afdeling står for alle beregningerne. DFVF kan ikke have misforstået spørgsmålet. Men DFVF valgte altså at vildlede departementet, snarere end at indrømme at det gennem hele forløbet har stået lidt sløjt til med den kritiske granskning.

Denne detaljerede kritik af DFVF nævnes ikke for at lægge hele ansvaret hos DFVF, navnlig ikke for den urimelige hemmeligholdelse af dataen, men for at demonstrere, at der allerede har været flere forgæves forsøg både fra DMU og fra ministerierne på at få DFVF til at undersøge dataen lidt grundigere.

Der har gennem hele forløbet været rig lejlighed for eksperterne fra fødevarerinstitutionen (tidligere DFVF) selv at analysere materialet, at kræve yderligere undersøgelser, fremkomme med kritiske observationer vedrørende Monsanto's statistiske metoder eller validiteten af Monsanto's konklusioner. Hvilket de dog ikke har gjort, de fastholdt i stedet Monsanto's konklusioner. Det vil være helt urimeligt at forvente at de samme myndighedspersoner, der i tre år ikke har kunnet se det fjerneste problem med Monsanto's rotteforsøg nu pludselig skal erkende at de har fejlet i deres opgave med at granske materialet.

Nogle af de personer der i myndigheds regi har været involveret i at frikende Monsanto's talbehandling og frikende MON863 for enhver sundhedsrisiko har i medierne reageret ved dels at hævde at den videnskabelige artikel er betalt arbejde fra Greenpeace (Ingeniøren 16/3/2007) og dels at hævde at der foreligger andre fodringsforsøg med MON863 der tilbageviser resultaterne i det oprindelige forsøg (Nyhedsavisen 14/3/2007). Begge dele er usande. Greenpeace har ikke lønnet forskerne¹ og der eksisterer ikke andre fodringsforsøg med MON863².

Jeg mener at disse reaktioner illustrerer nødvendigheden af at den videnskabelige vurdering af artiklens konklusioner bør foretages af personer der ikke hidtil har været inddraget i risikovurderingen af MON863. Det ville være urimeligt blot, at bede dem der selv har begået fejlen om at redegøre for deres egne fejl. Dette gælder naturligvis også EFSA.

Når en peer reviewed videnskabelig artikel fastslår at det ikke kan konkluderes at MON863 er et sikkert produkt, da GMO-majs i 90 dages forsøg viser tegn på giftvirkning i lever og nyrer, så hører MON863 ikke til på markedet hverken som foder eller fødevarer. MON863 bør øjeblikkelig trækkes tilbage jvf beskyttelses klausulen i udsætningsdirektivet.

Med venlig hilsen
Dan Belusa

¹ Der har selvfølgelig en vis humoristisk værdi at personer der ukritisk har accepteret Monsanto's fejlagtige statistik, velvidende at Monsanto har millioner i klemme hvis godkendelsen ikke kommer igennem, bliver forarget over deres egen indbildning om at de uafhængige forskere i CRII-GEN er betalt af Greenpeace. Greenpeace har dog ikke betalt forskerne. Greenpeace har betalt løn til den forskningsassistent der i månedsvis minutøst tastede de 1000+ sider data ind i en computer, så det blev muligt for forskerne at foretage deres analyser. Alt rå-dataen indleveres nemlig i papirformat, hvilket forhindrer at dataen kan analyseres.

² Der eksisterer ikke andre fodringsforsøg med MON863 majs. Der er separate GMO ansøgninger for GMO-majs hybrider hvor MON863 krydses med flere andre GMO (MON810xMON863, MON863xNK603 og MON810xMON863xNK603). Fodringsforsøg med sådanne krydsninger kan absolut ikke sige noget meningsfuldt om den ene af ”forældre GMOerne” – og da slet ikke bruges til at tilbagevise uheldige resultater der er fundet ved det rene MON863 forsøg! Særligt ikke da også disse fodringsforsøg viser for mange afvigelser.